

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет економіки та менеджменту
Кафедра публічного управління та адміністрування

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
МЕНЕДЖМЕНТ-КОНСАЛТИНГ

Обов'язковий ОК 4

Спеціальність	D3 Менеджмент
Освітня програма	Адміністративний менеджмент
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Розробник: **Калачевська Л.І., д.е.н., професор кафедри**
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

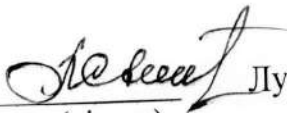
Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри публічного управління та адміністрування (назва кафедри)	протокол від 03.06.2025 № 20
	Завдувач кафедри Бричко А.М. (підпис) (прізвище, ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(підпис)

Калачевська Л.І.
(ПІБ)

Декан факультету, де реалізується освітня програма **Лукаш С.М..**
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана

(підпис)

(підпис)

Бричко А.М. (додається)

Харченко Т.О. (додається)
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

(підпис)

Баранік Н.М
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 16.06. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Менеджмент-консалтинг		
2.	Факультет/кафедра	Економіки та менеджменту/кафедра публічного управління та адміністрування		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	Освітньо-професійна програма «Адміністративний менеджмент» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 073 «Менеджмент»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Семестр та тривалість вивчення	2 семестр, 1-15 тижень 2 семестр, 1-18 тижень (заочна)		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 ЄКТС		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота(заняття), годин		
		Лекційні 44 /14 (заочна)	Практичні /семінарські 30 /8 (заочна)	Лабораторні 76 /134 (заочна)
9.	Мова навчання	Українська, англійська, німецька		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Калачевська Лариса Іванівна, професор кафедри публічного управління та адміністрування Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 218 г		
11.1	Контактна інформація	larysa.kalachevska@snau.edu.ua		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Менеджмент-консалтинг, як навчальна дисципліна, забезпечує формування у майбутніх фахівців систематизованих та узагальнених знань про важливі методи визначення оптимальної організації підприємства за допомогою прикладного бізнес планування. Завданням курсу є формування у студентів чіткого розуміння системи дорадництва, застосування інструментів для вирішення існуючих управлінських та виробничих кейсів, а також визначення впливу дорадницьких концептів на успіх підприємства за допомогою прикладних ситуацій та підприємницьких ігор. Навчальна дисципліна «Менеджмент-консалтинг» спрямована на надання студентам знань про: сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства; основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби; консалтинг як форма бізнесу; методи роботи інформаційно-консультаційної служби; планування підприємства; загальні економічні принципи та методика проведення; бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності; введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій.		
12.	Мета освітнього компонента	Метою вивчення дисципліни «Менеджмент-консалтинг» є озброєння майбутніх фахівців систематизованими та узагальненими знаннями		

		про важливі методи визначення оптимальної організації підприємства за допомогою прикладного бізнес планування
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	Освітній компонент є основою для таких курсів, як Планування діяльності підприємства, Менеджмент консалтинг. 1. Освітній компонент базується на вивченні дисциплін Бізнес-менеджмент та Економіка виробництва 2. Освітній компонент є основою для вивчення дисципліни Планування і оцінка проектів
14.	Політика академічної доброчесності	Відповідно до Кодексу академічної доброчесності Сумського НАУ, академічна доброчесність – це сукупність принципів, правил поведінки учасників освітнього процесу, спрямованих на формування самостійної і відповідальної особистості, спроможної вирішувати завдання відповідно до освітнього рівня з дотриманням норм права та суспільної моралі. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання. Очікується, що здобувачі вищої освіти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається нормативними документами Сумського національного аграрного університету, зокрема Кодексу академічної доброчесності, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ (повний перелік нормативних документів розміщений на сайті університету https://snau.edu.ua/viddil-zabezpechennya-yakosti-osviti/zabezpechennya-yakosti-osviti/akademichna-dobrochesnist/). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: – повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо); – повторне проходження навчального курсу; – попередження; – винесення догани; – відрахування з університету; (ч.5 ст. 48 проекту Закону України «Про освіту»); – арешт або обмеження волі, або позбавлення волі, з позбавленням права обіймати певні посади чи займатися певною діяльністю із штрафом.
15.	Ключові слова	Консалтинг, консультування, бізнес менеджмент, управління, ефективність, аналіз підприємства, економічна оцінка, витрати, доходи, трудові ресурси, земельні ресурси, кадрова політика, лідерство, економіка виробництва, виробничий процес, маржинальний дохід, ліквідність, стабільність, рентабельність, окупність, оптимізація, планування підприємства, бізнес планування, інвестиції, ефективність інвестиційних проектів.

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен....»	Програмні результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з нумерацією, наведеною в ОП) ¹					Як оцінюється РНД
	ПРН ₇	ПРН ₈	ПРН ₉	ПРН ₁₁	ПРН ₁₅	
ДРН 1. Застосовувати понятійно-категоріальний апарат та інструментарій бізнес-консультування для побудови економічної моделі діяльності підприємства та визначення його оптимальної організації.	x	x	x			Проведення модульного та атестаційного контролю
ДРН 2. Застосовувати методи та інструментарій планування діяльності підприємства та оцінювати вплив запропонованих заходів оптимізації на кінцевий результат діяльності підприємства.		x			x	Поточний тестовий контроль (тести на платформі Kahoot, розрахункові завдання)
ДРН 3. Оцінювати ефективність інвестиційних проектів					x	Практичні заняття, (робота в групах, розрахункові завдання, вирішення практичних кейсів)
ДРН 4. Самостійно опрацьовувати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань консультування та управління бізнесом			x	x		Підготовка доповідей на семінарське заняття

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ²
	Аудиторна робота		Самостійна робота	
	Лк	П.з / семін. з	Лаб. з.	
Тема1. Сутність інформаційно-консультаційної служби та її значення для розвитку сільського господарства.	2/2	2/2		8/14 1,2,8,9

¹ Має відповідати Матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами освітньої програми, зазначається для обов'язкових освітніх компонентів ОП I та II рівня, для усіх (обов'язкових та вибіркових ОК) ОП III

² Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

1.Консалтинг – поняття, сутність, місце в ринковій економіці.					
Тема 2. Основні моделі організації інформаційно-консультаційної служби. 1.Структурні підрозділи галузевих органів управління. 2.Модель “land-grant ”університетів. 3.Фермерські спілки.	2	2		8/14	1,2,8,9
Тема 3. Консалтинг як форма бізнесу. 1.Фази процесу консультування. 2.Послуги інформаційно-консультаційних служб та їх класифікація.	2	2		8/14	1,2,8,9
Тема 4. Методи роботи інформаційно-консультаційної служби. 1.Масові методи роботи ІКС. 2.Групові методи роботи ІКС.	2	2		8/14	1,2,8,9
Тема 5. Планування підприємства: загальні економічні принципи та методика проведення. 1.Вступ. 1.1 Принцип граничної вартості. 1.2 Принцип альтернативних витрат. 1.3 Принцип граничної вартості, принцип альтернативних витрат і диспропорційні витрати. 1.4 База порівняння заходів при плануванні підприємства 2.Ведення планування підприємства. 2.1. Характеристика підприємства. 2.2.Аналіз господарської діяльності підприємств. 2.3.Визначення додаткових виробничих процесів. 2.4.Складання всіх можливих виробничих процесів. 2.5.Складання планів підприємства.	6/2	4/2		8/18	3,4,5,6,7,8
Тема 6. Характеристика підприємства. 1. Джерела даних для планування підприємства. 2. Характеристика підприємства. 2.1. Загальна інформація. 2.2. Забезпеченість факторами виробництва та інші виробничі обмеження. 2.3. Встановлення (квантифікація) виробничих процесів для Факт-підприємства.	6	4/2		8/14	3,4,5,6,7,8
Тема 7. Бізнес-планування як елемент консалтингової діяльності. 1.Ознайомлення з комп'ютерною програмою оцінки та планування діяльності с.г. підприємства ВЕР. 2.Розрахунок ВЕР на прикладі конкретного підприємства.	8/2	4		10/18	3,4,5,6,7,8
Тема 8. Маржинальна калькуляція доходності та планування діяльності підприємства.	8	6		8/14	3,4,5,6,7,8

1.Ознайомлення з комп'ютерною програмою оцінки та планування діяльності с.г. підприємства МАХ. 2.Розрахунок МАХ на прикладі конкретного підприємства.					
Тема 9. Введення в мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. 1. Принципи оцінки ефективності інвестицій. 1.1. Поняття інвестицій. Джерела інвестицій 1.2. Статичні та мультиперіодичні розрахунки ефективності інвестицій. 1.3. Потoki платежів, періоди та Cash Flow. 1.4. Фінансово-математичні показники оцінки інвестицій 1.5. Дійсна вартість (теперішня). 2. Показники ефективності в мультиперіодичних розрахунках 2.1. Критерії вибору. 2.2. Чиста поточна вартість. 2.3. Еквівалентний анuitет. 2.4. Внутрішня норма окупності. 2.5. Тривалість амортизації (pay-off period). 2.6. Коефіцієнт (індекс) доходності (Benefit-Cost Ratio (BCR)) 2.7. Net Benefit-Investment Ratio (NBIR). 2.8. Net Benefit-Increase.	8/2	4/2		10/14	3,4,5,6,7,8
Всього	44/8	30/8		76/134	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кількість годин
ДРН 1. Застосовувати понятійно-категоріальний апарат та інструментарій бізнес-консультування для побудови економічної моделі діяльності підприємства та визначення його оптимальної організації.	Лекція, практичне заняття, дискусія, пояснення, експрес-опитування	12/4	Опрацювання теоретичного матеріалу, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни	24/34
ДРН 2. Застосовувати методи та інструментарій планування діяльності підприємства та оцінювати вплив запропонованих заходів оптимізації на кінцевий результат діяльності підприємства.	Лекція, практичне заняття, дискусія, робота в малих групах, пояснення, рішення ситуативних задач, експрес-опитування	40/4	Опрацювання теоретичного матеріалу, вирішення розрахункових індивідуальних завдань, візуальна презентація результатів розрахунків та їх аналіз	26/34

ДРН 3. Оцінювати ефективність інвестиційних проектів	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод, експрес-опитування	8/4	Опрацювання теоретичного матеріалу, презентація результатів групової роботи, вирішення розрахункових індивідуальних завдань, візуальна презентація результатів розрахунків та їх аналіз	10/32
ДРН 4. Самостійно опрацьовувати навчальну і наукову літературу, в тому числі інтернет-ресурси з питань консультування та управління бізнесом	Лекція, практичне заняття, дискусія, кейс-метод, експрес-опитування	14/4	Опрацювання теоретичного матеріалу, доповідь з презентацією за тематикою самостійного вивчення дисципліни, участь у дискусійному клубі за обраною тематикою	16/34
Всього годин		74/16		76/134

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1 Сумативне оцінювання

5.1.1 Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено:

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Тестування (тести множинного вибору, відкритого типу)	45/45%	7-8 тиждень; 14-15 тиждень
2.	ІНДЗ (розрахункове завдання)	25/25%	7-8 тиждень; 14-15 тиждень
3.	Іспит (письмова відповідь на відкриті питання та виконання практично-розрахункового завдання)	30/30%	За графіком сесії

5.1.2 Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
ІНДЗ	< 15 балів	15-17 балів	18-22 балів	23-25 балів
	Вимоги щодо завдання не виконано	Більшість вимог виконано, але окремі складові відсутні або недостатньо розкриті, відсутній аналіз інших підходів до питання	Виконано усі вимоги завдання	Виконано усі вимоги завдання, продемонстровано креативність, вдумливість, запропоновано власне вирішення проблеми
Тестування	<27 балів	27-33	34-40 балів	41-45 балів
	надано вірну відповідь на менш ніж 60% завдань	надано вірну відповідь на 60% -74% завдань	надано вірну відповідь на 75% -89% завдань	надано вірну відповідь на 90% та більше завдань

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Тестування з використанням Kahoot після вивчення тем № 1-2; 3-4.	3 тиждень, 7 тиждень
2	Усний зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи	постійно
3	Усне опитування під час занять та зворотний зв'язок від викладача під час аудиторної роботи	постійно
4	Бесіда та дискусія під час аудиторних лекційних занять	постійно
5	Письмовий зворотний зв'язок від викладача за результатами виконання ІНДЗ	7-8 тиждень 14-15 тиждень
6	Обговорення ситуаційних завдань та доповідей за тематикою самостійного вивчення дисципліни	постійно
7	Усний зворотний зв'язок від викладача та студентів після іспиту	15 тиждень

Самооцінювання може використовуватися як елемент сумативного оцінювання, так і формативного оцінювання.

5.3 Загальна кількість балів за ОК та шкала оцінювання

Загальна кількість балів за освітнім компонентом складає 100 балів.

5.3.1 Шкала оцінювання, що діє в Університеті:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	Для екзамєну, курсового проекту (роботи), практики, кваліфікаційної роботи	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
75-81		
69-74		
60-68	задовільно	
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

Основні джерела

Підручники посібник

1. Марченко О.С. Бізнес-консалтинг: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 204 с.
2. Соколенко В. А., Лінькова О. Ю. Основи управлінського консультування : навч.-метод. посіб. Харків: НТУ «ХП», 2018. 216 с.
3. Менеджмент організацій: навчальний посібник / Укладачі: Л.Є. Довгань, І.П. Малик, Г.А.Мохонько, М.В. Шкробот. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2017. 271 с.
4. Виробничий менеджмент: підручник / Бутко М.П. та ін. Київ. Центр навчальної літератури. 2019. 420 с.
5. Виробнича економіка / В.П. Галушко та ін.; за ред. В.П. Галушко, Г. Штрюбель: навч. посіб. Вінниця: Нова Книга, 2005. 400 с.

6. Аграрна економіка. Фермер: базовий рівень: Навчальний посібник / ред. В.І. Ладика. К.: Інтас, 2013. 630 с.

7. Аграрна економіка. Фермер: фаховий рівень: навчальний посібник / ред. В.І. Ладика. Суми.: Університетська книга, 2014. 621 с.

Методичне забезпечення

8. **«Менеджмент-консалтинг».** Навчально-методичний комплекс для проведення лекційних, практичних занять та самостійного вивчення дисципліни Бізнес-менеджмент для студентів I курсу денної форми навчання спеціальності D3 Менеджмент ОП Адміністративний менеджмент освітньо-кваліфікаційного рівня «магістр». Затверджений 03.2024 р. міжнародною робочою групою у сфері аграрного менеджменту та розвитку сільських регіонів на чолі з університетом прикладних наук Вайєнштефан-Тріздорф (Німеччина) згідно статуту МРГАР та Угоди про співробітництво та спільну реалізацію програми подвійного диплому в рамках Міжнародної магістерської програми з Аграрного менеджменту (УПНВТ) назва ОП в (СНАУ) Адміністративний менеджмент від 14.02.2025 р (доступний для студентів у друкованому вигляді на кафедрі публічного управління та адміністрування; курс на платформі MOODLE <https://cdn.snau.edu.ua/moodle/course/view.php?id=1645>)

Інші джерела

9. Калачевська Л.І. Державне управління системою сільськогосподарського дорадництва. Вісник Сумського національного аграрного університету. 2019. Вип. 1(79). С. 38-43

10. Калачевська Л. І., Найда К. О. Ефективність управління персоналом агропідприємств в умовах системної кризи. Ефективна економіка. 2021. № 10. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=9403> (дата звернення: 29.10.2021). DOI: 10.32702/2307-2105-2021.10.4

11. Калачевська Л.І., Стеценко М.В. Маржинальний аналіз як інструмент бізнес-менеджменту: досвід Німеччини. Ефективна економіка. 2023. №10. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.10.19>

12. Elina Moroz, Olena Zhuravel, Larysa Kalachevska, Yanislava Nyzhnychenko, Maryna Baldzhy (2025). Nature-Based Economics and Renewable Energy Investments: Investor Risk and Benefit Assessment. International Journal of Ecosystems and Ecology Science (IJEES). Vol. 15 (1), pp. 275-282 (Scopus) DOI: <https://doi.org/10.31407/ijeel5.131>

Додаткові джерела

13. www.ktbl.de

14. www.minagro.gov.ua

15. <https://ima.hswt.de/en/triesdorf-en/mooc-en>

16. <https://ima.hswt.de/en/triesdorf-en/literature-en>

17. <https://www.erasmus-topas.eu/expected-results/mooc-topas>

Програмне забезпечення

Комп'ютерні програми MAX та Regio Max

РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	x		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	x		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	x		

Член проєктної групи ОП Адміністративний менеджмент,
к.е.н., доцент

Бричко А.М.

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	x		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	x		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	x		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	x		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	x		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	x		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	x		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	x		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	x		

Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	x		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	x		
Література є актуальною	x		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	x		

Доцент кафедри

публічного управління та адміністрування,

д.н.держ.управління, доцент

Тетяна ХАРЧЕНКО